

4.11.2013

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi aluehallintovirastoista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 114/2013)

Opetushallitus toteaa lausuntonaan otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä seuraavan.

Esityksen tavoitteena on koota eräiden valtion aluehallinnolle kuuluvien opetus- ja kulttuuri-toimen tehtävien hoitaminen aluehallintovirastoihin. Aluehallintovirastoihin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa hoidettavat kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen tehtävät sekä oppilaitosrakentamiseen liittyvät tehtävät. Lisäksi esityksellä mahdollistetaan aluehallintovirastojen henkilöresurssien nykyistä joustavampi ja tehokkaampi käyttö. Opetushallituksen toimintaa koskee esitykseen sisältyvä opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain 57 §:ään ehdotettu muutos, jolla nykyisin valtioneuvoston asetuksessa säädetty toimivallanjako valtionapuasioissa ehdotetaan otettavaksi lain tasolle. Ehdotuksella ei muuteta toimivallan jakautumisen perusteita muutoin kuin edellä todettujen aluehallinnon tasolla hoidettavien sivistystoimen tehtävien siirrosta aiheutuvilta osin.

Opetushallitus kannattaa esitykseen sisältyviä ehdotuksia nykyisin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa hoidettavien tehtävien siirtämiseksi aluehallintovirastoihin sekä henkilöresurssien joustavammasta käytöstä. Uudistuksessa opetus- ja kulttuuritoimen tehtävien hoidon edellyttämä osaaminen kootaan aluetasolla tarkoituksenmukaisella tavalla aluehallintovirastoihin, minkä voidaan arvioida parantavan tehokkuutta ja palvelujen laatua.

Valtion vuoden 2014 talousarvioesityksen Opetushallituksen toimintamenoja koskevan momentin (29.01.02) selvitysosan mukaan kehittämistoiminta kootaan laajoihin, kansallisen koulutuspolitiikan kannalta vaikuttaviin hankkeisiin. Tämän tavoitteen kannalta ristiriidassa on esitykseen sisältyvän opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 57 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohtiin ehdotettu muotoilu, jonka mukaan Opetushallitus on valtioneuvoston yleissivistävän koulutuksen osalta ainoastaan opetuksen toiminnallista kehittämistä koskevilla asioilla sekä vieraskielisten oppilaiden täydentävän opetuksen ja Suomen ja Ruotsin rajakuntien yhteistoimintaan perustuvan opetuksen valtioneuvoston apuasioissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö toimisi 57 §:n 4 momentin perusteella edelleen valtioneuvoston apuasioissa muissa valtioneuvoston apuasioissa, kuten nykyisen rahoitusasetuksen mukaisissa esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan ja taiteen perusopetuksen koulutuspoliittisten tavoitteiden toteuttamiseen, opetuksen ja toiminnan strategiseen kehittämiseen, kokeiluun, toiminnan käynnistämiseen ja toimintaan liittyviin tarpeellisiin erityistehtäviin myönnettävissä valtionavuuksissa. Ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen osalta Opetushallitus olisi sen sijaan valtioneuvoston apuasioissa koulutuksen kehittämistä, kokeilua ja toiminnan käynnistämistä sekä toimintaan liittyviä tarpeellisia erityistehtäviä koskevilla asioilla.

Jotta valtionavustuksia voitaisiin talousarvioesityksen tavoitteiden mukaisesti käsitellä ja myöntää kootusti laajempiin, kansallisen koulutuspolitiikan kannalta vaikuttaviin hankkeisiin, tulisi Opetushallituksen toimivalta valtionapuviranomaisena säätää kattamaan koulutuksen kehittäminen laaja-alaisesti. Opetushallitus ei näe myöskään perusteita sille, että Opetushallituksen toimivalta olisi erilainen yleissivistävän koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen valtionapuasioissa. Opetushallituksen mielestä rahoituslain 57 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdat tulisi yhdistää ja säätää ko. kohta koskemaan yhtäläisesti niin yleissivistävää kuin ammatillista koulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Hallintojohtaja

Matti Lahtinen